

ZÁKLADNÍ ŠKOLA KOMENSKÉHO NÁMĚSTÍ 622/3, DĚČÍN I

příspěvková organizace

tel: 412 517 063, 412 518 178

www.zsdckomen.cz

E-mail : skola@zsdckomen.cz

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
pro školní rok 2023 / 2024
pro II. stupeň

Školní preventivní program v oblasti prevence rizikového chování

Škola:	Základní škola Děčín I, Komenského náměstí 622/3, příspěvková organizace
Zřizovatel školy:	Statutární město Děčín Mírové náměstí 1175/5, 405 38 Děčín IV
Vedení školy:	Ředitelka: Mgr. Olga Křivohlavá Telefon: 412 517 063 Zástupce ředitele: Mgr. Renata Němečková Výchovný poradce: Mgr. Monika Ramešová E-mail: ramesova@seznam.cz
Školní metodici prevence:	PP pro 1. stupeň: Mgr. Květuše Grosová grosova@zsdckomen.cz PP pro 2. stupeň: Mgr. Hana Zoubková skolazoubkova@seznam.cz
Kontakt:	www: www.zsdckomen.cz Tel: 412 517 063
Zastoupení z PPP:	Vedoucí PPP Děčín – Mgr. Bc.Radka Zatloukalová

OBSAH

1. charakteristika školy
2. riziková místa školy
3. školní preventivní program
4. cíl ŠPP
5. znalosti problematiky v jednotlivých ročnících
6. skladba aktivit ŠPP pro jednotlivé cílové skupiny:
7. oblast primární prevence
8. pravidla pro řešení přestupků žáků proti školnímu řádu ZŠ Komenského
9. plán postupu v krizových situacích - pravidla
10. nejdůležitější kroky při zjištění jakékoli šikany
11. vážný úraz
12. jak se nám daří plnit ŠPP?
13. zájmové aktivity

I. předpokládané akce na školní rok 2023/2024
II. další aktivity přispívající k informovanosti žáků

III. součástí MPP je další vzdělávání pracovníků

Příloha č. 1

Témata v jednotlivých tematických plánech, která se váží k primární prevenci.

Příloha č. 2

Soupis literatury, která se váže k problematice popisované v ŠPP

Příloha č. 3

Některá spojení na krizová centra a linky pomoci

Příloha č. 4

Program proti šikanování ve škole

1. Charakteristika školy:

Základní škola přešla od 1. 1. 2003 do právní subjektivity.

Ve školním roce 2023 – 2024 je umístěna ve dvou budovách:

- hlavní budova na Komenského náměstí – 6 tříd prvního stupně a 11 tříd druhého stupně.

- budova ve Sládkově ulici – 6 tříd prvního stupně a 7 oddělení školní družiny

Od 1. 9. 2006 byl zaveden v 1. a 6. třídách **Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Zdravé učení.**

ZŠ Komenského navštěvují žáci městského obvodu Děčín 1 a spádových oblastí, přilehlých částí města Děčína. V současné době podporujeme vzdělávání cizinců. Do programu jsou zahrnuty děti ukrajinské národnosti, které vede spec. ped. Mgr Martincová.

V 6. – 9. ročníku je celkem 11 tříd s 270 žáky. Celkem tedy s prvním stupněm 549 žáků. Po materiální stránce je škola vybavena tak, aby vyhovovala současným standardům, kladeným na vzdělávací proces Základního školství.

Vzhledem ke vzrůstajícímu počtu žáků na druhém stupni, jsou využity zrekonstruované učebny v půdním prostoru.

Škola má dvě počítačové učebny, v každé je 16 počítačů.

Budova ve Sládkově ulici je vybavena počítačovou technikou. V současné době škola disponuje 63 osobními počítači, které jsou umístěny kromě dvou učeben i ve školní družině, kabinetech a kancelářích. V učebně zeměpisu je umístěna interaktivní tabule včetně data projektoru a počítače. Data projektory a počítači jsou rovněž v učebně fyziky, chemie, dějepisu, výtvarné výchovy, hudební výchovy, anglického jazyka. Průběžně instalujeme další audio techniku. Ke škole patří sportovní hřiště. Ke hřišti patří školní tělocvična, která je využívána jak 1. stupeň, tak 2. stupeň zdejší školy včetně odpoledních kroužků a sportovních soutěží. Také využíváme sportovní halu v Maroldově ulici.

Celá škola prošla rekonstrukcí podkrovních místností a tak zde bude využit tento prostor pro další učebny, které byly zpřístupněny ve školním roce 2011/2012.

Škola se zapojila v minulosti do programu – „Šablony“, který je financován MŠMT z ESF EU. Škola tak postupně mohla obohatit výuku o další dataprojektory, počítače, knihy, CD nosiče atd. Tím vznikla možnost pro nadané děti pracovat v menších skupinách a tak rozvíjet svoje vědění a tvořivost.

Jelikož je o docházku na naši školu veliký zájem, byly využity veškeré prostory – třídy pro výuku.

Naše škola je polohou součástí dalších škol – Gymnázia a Evropské obchodní akademie.

2. riziková místa školy

Jelikož je naše škola decentralizována, tudíž skýtá více prostoru ke kouření, vandalismu, alkoholismu, hrubému chování ke spolužákům různých věkových skupin, klademe především důraz na dohled všech pedagogických pracovníků v těchto prostorách. Jde především o oblast šaten, WC, dílen, chodeb.

V poslední době se přidala i kyberšikana a tak se zvýšil dohled nad používáním mobilních telefonů.

Ve školním řádu je toto uvedené.

Velké problémy v současné době spatřujeme v oblasti chování starších dětí vůči mladšími. Z hlediska prostoru bylo nutné v prostorách II. stupně umístit žáky I. stupně. Starší žáci vyvíjejí nad mladšími žáky nátlak na půjčování peněz a proto jsme se důsledně na tento problém zaměřili – dozory a včasné kontaktování rodičů o chování dětí ve škole.

Veškerá opatření z hlediska kázeňských přestupků jsou dále specifikována ve školním řádu, který je zkrácené podobě v každé učebně a je každý rok aktualizován. V kompletní podobě je u ředitele školy.

Jelikož byly otevřeny nové učebny v podkrovních prostorech školy, byl zde zvýšen dohled pedagogů nad chováním žáků.

3. školní preventivní program

Je konkrétní dokument školy zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Musí jít o podporu vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce se žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci s vedením školy - celou skupinou PP a zákonnými zástupci žáků školy. Hlavním dokumentem v oblasti PP je:

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM VYCHÁZÍ Z METODICKÉHO POKYNU K PRIMÁRNÍ PREVENCI SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ U DĚTÍ A MLÁDEŽE VE ŠKOLÁCH A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH, MŠMT č.j.: 21291/2010-28

Dále :

•

ŠPP školy pro školní rok 2023/2024

•

Metodický pokyn k řešení šikanování na školách a školských zařízeních,

• č.j. MSMT-21149/2016

Metodický pokyn MŠMT ČR Č. j.: 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví.

- **Náplň práce ŠMP je definována ve vyhlášce č. 72/2005 Sb.** Náplň práce ŠMP, včetně pravomocí výchovného poradce, jsou seznamovány pedagogové na začátku školního roku.

v oblasti prevence:

- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky) a onemocnění
- HIV/AIDS a další infekční nemoci související s užíváním návykových látek
- kriminalitu dětí a mládeže – krádeže, podvody
- virtuální drogy a gambling,
- záškoláctví a jeho řešení v rámci školy a jeho včasné intervence k rodičům
- šikanu a jiné násilí, rasismus, xenofobii a intoleranci a všeobecnou nesnášenlivost vůči všemu cizímu
- kyberšikana, závislost na internetu, chatování na sociálních sítích – facebook....
- pravidelný a zodpovědný dohled nad chováním žáků prvního a druhého stupně a včasné odhalování jejich patologického chování
- zákaz používání mobilních telefonů v rámci celé výuky – školní řád
 - využívání volného času

a) rozpoznání a zajištění včasné intervence v případech

- domácího násilí

- týrání a zneužívání dětí
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)

4. cíl ŠPP

V rámci spolupráce s rodiči utvářet osobnost žáka, která je schopna a souvislosti s jeho věkem, rozpoznat danou problematiku a k problémům zaujmout stanovisko. Dále zkoumat danou situaci, ptát se po příčinách, dělat adekvátní rozhodnutí. Vše dále s ohledem na svůj věk, svoje zdraví a vzniklou situaci. Naučí se efektivně nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti. Bude chápat společenské normy. Bude se jimi nejen řídit, ale podílet se na jejich utváření a chápat jejich potřebnost pro jeho budoucí život.

Další oblastí našich cílů ŠPP je předcházení prvním zkušenostem s kouřením, intervencí v oblasti internetu a jejich rizika.

Dále je zaměřen na prevenci užívání návykových látek, šikany a kyberšikany, nebezpečného používání internetu, poruch příjmů potravy, negativních stránek nechráněného pohlavního styku – HIV/AIDS a s tím související pohlavní choroby, bezpečnost na silnici a na zdravý životní styl jako nový směr.

Je třeba se žáky různých věkových skupin otevřeně diskutovat a vést je tak k vlastnímu názoru na tyto společensky nepřijatelné jevy. Zvyšování odolnosti dětí vůči negativním vlivům a jevům společnosti.

Zvát lektory z „venku“, aby na danou problematiku sociálně patologických jevů si žáci udělali jinou představu, než která je jim předkládána pedagogy naší školy.

Nadále upevňovat a ozdravovat vztahy mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodiči. Vytvoření lepšího postoje ke zdravému životnímu stylu a neužívání drog. Šířit osvětu o lepších stravovacích návycích a podílet se na volnočasových aktivitách.

V neposlední řadě docházejí na školu děti vietnamské národnosti a s tím jsou spojeny mnohdy xenofobní názory dětí, a proto dbáme na pozvolné a příjemné jejich začleňování do kolektivu. Pomáháme na jazykové úrovni a spolupracujeme s rodiči. Doporučujeme postupy, jak takto náročnou situaci zvládnout.

Spolupráce s Městskou policií Děčín byla ukončena ze strany a rozhodnutí vedení MP. V rámci této prevence se můžeme obracet na znovu na příslušníka MP.

5. znalosti problematiky v jednotlivých ročnících

a) struktura a zaměření ŠPP na II. stupni

Práce na druhém stupni je velmi důležitá, ale i obtížná. Dospívající jsou již kritičtí k autoritám a o to více je důležitý postoj, který svým jednáním vyjadřují učitelé. Náročná je koordinace mezi předměty, tak aby žáci nebyli „drog přesyceni“, případně nedošlo k opačnému než žádanému efektu. Důležité je vzbudit přirozený zájem o problematiku a učení se dovednostem jako je diskuse, respektování názoru druhých, týmová spolupráce, asertivita, vzájemná úcta a vytváření morálních hodnot. S tématy z oblasti prevence se pracuje hlavně v předmětech jako je výchova k občanství, výchova ke zdraví, přírodopis, chemie a tělesná výchova, výtvarná výchova, pracovní činnosti – volba povolání.

Zeměpis (xenofobie, rasismus, terorismus), dějepis (historické determinanty – historie rodiny, péče o zdraví, příčiny a dopady válek – komunikace mezi lidmi, holocaust, rasismus...).

Při práci lze využít metodického výkladu, skupinové práce, samostatné práce, diskuze a přednášky.

Během docházky na 2. stupeň by žáci měli prohloubit a získat tyto kompetence a znalosti:

1. pojmenovat základní návykové látky, znát jejich účinky na organismus
2. umět odmítnout, znát kontaktní místa pro problematiku závislostí, rozpoznat propagaci návykových látek
3. orientovat se v problematice sexuální výchovy – pohlavně přenosné choroby, znát kontaktní místa
osvěta v rakovině děložního čípku
4. znát základní právní normy - společenské, které vytváří rodina
5. zaujímat zdravé životní postoje, tolerovat odlišnosti jednotlivých lidí, spolužáků a kultur
6. zvládat základní sociální dovednosti včetně komplikací ve vztazích k druhým lidem, včetně blízkých
7. pochopit osobní a společenskou zodpovědnost za své chování a reakce na toto chování a nést případné následky a umět vyhledat pomoc a ze všeho se včas poučit

8. kriticky a sebekriticky uvažovat a myslet a správně se rozhodovat, za pomoci rodiny, učitelů a center, k tomuto zřízených
9. přijmout morální normy společnosti a řídit se jimi
10. učit se asertivně chovat a ovládat se - nácvik modelových situací
11. orientovat se v oblasti internetu, zvážit rizika, která současná komunikace na internetu nabízí, umět vyhledat pomoc
12. krizové linky – kdy je vyhledat, zvážit pomoc a nejdříve se naučit vyhledat pomoc v okolí, rodině, škole

b) hlavní aktivity v oblasti RCH

- podpoření vhodného klima ve třídě – třídnické hodiny (pokud si je vyučující zavedou), práce s dotazníky, každodenní komunikace se žáky, dotazníky na třídní klima – PhDr. Braun
- včasné odhalení šikany a její správné vyšetření – krizový plán pro práci s agresorem a obětí
- předání dostatečných informací o návykových látkách a jejich vlivu na zdraví člověka
- prevenci kouření, alkoholismu a jeho dlouhodobý dopad na zdraví
- prevenci záškoláctví a jejich velmi včasné odhalení a spolupráci s rodiči
- včasné upozornění na nevhodné sociální prostředí v rodině a přizvání osob k tomu určených
- zaměření se na komunikaci a spolupráci mezi žáky nejen v rámci školy, ale i mezi školami v okolí
- prevence poruch příjmu potravy – bulimie, anorexie. Jejich dopad na zdraví a okolí, důvody, která k tomuto vedou
- zaměření se na propagaci zdravého životního stylu, tak aby propagace neměla záporný význam
- zaměřit se na osvětu při práci s internetem, jeho využití i zneužití

Při práci lze využít metod: výkladu, skupinové práce, samostatné práce, diskuze, přednášky, dotazníkové metody většinou anonymního charakteru, přednášky akreditovaných lektorů a Policie ČR

6. třída

- vhodná náplň volného času, zdravý životní styl
- ochrana zdraví v různých životních situacích – kontaktní centra
- rodina a její funkce pro zdravý rozvoj jedince – násilí v rodině
- osobní bezpečí, způsob chování v krizových situacích a kde je třeba vyhledat pomoc
- rizika zneužívání návykových látek a jejich dopad na zdraví
- způsoby odmítání a nácvik způsobů odmítání
- centra odborné pomoci a umět se v nich orientovat a nezneužívat jejich pomoci
- internet a jeho přínos i škodlivost

7. třída

- komunikace mezi lidmi
- mezilidské vztahy nejsou vždy jen kladné
- péče o zdraví, život s handicapem
- sexuální výchova – pohlavně přenosné choroby a jejich rizika pro život, nechtěná těhotenství a osvěta v této oblasti, vztahy mezi dívkami a chlapci
- osobní bezpečí, šikana, sexuální násilí, xenofobie
- drogy a jejich dělení, účinky, prevence
- internet a jeho přínos i škodlivost

8. třída

- fyziologie, působení drog na oběhový, nervový a dechový systém
- tělesné, duševní a sociální proměny u závislého
- rozvoj sebepoznání a sebepojetí, sebehodnocení, asertivita, chápání jeden druhého
- řešení problémů, chování v krizových situacích, konflikty a jejich řešení

- agresivita, šikana, různé formy násilí
- drogová závislost, kontaktní centra
- internet a jeho přínos a škodlivost

9. třída

- sebevědomí, sebepojetí, rozvoj osobnosti
- zdravé sexuální chování, primitivní sex dopad na společnost a život jedince
- volba životního partnera
- sociální výchova, vztah k jiným kulturám, národnostem
- komunikace mezi kamarády, vrstevníky, v rodině – modelové situace
- právní odpovědnost, trestní normy, hranice trestní odpovědnosti – Policie ČR
- internet a jeho přínos i škodlivost

Velkou příležitostí k prevenci skýtají školy v přírodě, výlety, exkurze, kulturně vzdělávací akce a stmelovací zážitkové výjezdy, kde je možno využít prvků zážitkové pedagogiky.

Škol v přírodě se zúčastňují děti z 1. st. výlety se konají v závěru školního roku a v 5. ročníku vyjíždějí učitelé se svými budoucími žáky 6. tříd na společný výlet, aby se lépe poznali a tak překlenuli velikou propast v pojetí prvního a druhého stupně ZŠ.

Otevírá se možnost pracovat hlavně na posilování sebevědomí, sebepojetí, vztazích v kolektivu, posilování kolektivní důvěry, posilování návyků zdravého životního stylu, vhodného využívání volného času, tak nenásilnou formou mít možnost formovat osobnost a přijímat jejich argumenty a vést diskuse nad danými tématy.

V poslední době se podařilo vyjíždět s dětmi na týdenní pobyty mimo školu i na 2. st.

Žáci druhého stupně se v minulém roce velmi úspěšně zapojili a nadále zapojují do sportovních soutěží. Jde o velmi efektivní krok v prevenci a návod, jak naložit s volným časem.

Žákům je dán návod v kladném slova smyslu, jak nakládat se svým životem, aby nebyl jen nudou a beznadějí, která vede k drogové závislosti a **nečinném sezení u počítače**, které může ohrozit jeho život.

6. skladba aktivit ŠPP pro jednotlivé cílové skupiny:

a) dlouhodobé cíle zaměřené na rodičovskou veřejnost

Naší soustavnou snahou je dosáhnout postupné pozitivní změny v postoji rodičů vůči škole a zapojit jich co nejvíce k aktivní spolupráci. Na Velikonočním jarmarku se spousta rodičů zapojuje při výrobě předmětů, které děti dále prodávají.

V 6. třídách jsou svoláváni rodiče již na začátku školního roku, aby měli možnost se seznámit včas s prostředím školy, požadavky kladené na jejich děti. Jde především o osobní seznámení s novým třídním učitelem. Jde o včasnou intervenci, jak na poli znalostí žáků, tak na poli kázně, zapomínání, možnostech využití volného času, primární prevence a požadavků na samotné rodiče.

Konkrétně jsou seznámeni s působností výchovného poradce a metodika primární prevence.

Dalším cílem je eliminace „skrytého záškoláctví“. Je kladen důraz na pravidelnou kontrolu a okamžité upozornění rodičů na vzniklý problém.

Rodiče mohou využít práce ŠMP jak formou ústní – na třídních schůzkách, kde jim bude zabezpečeno soukromí, tak telefonicky, či zprostředkovat schůzku s vedením školy a tak řešit závažnější problémy.

b) dlouhodobé cíle kladené na pedagogický sbor a vedení školy:

Předpokladem úspěšné práce je soustavné vzdělávání, hledání a využívání alternativních způsobů a předávání postojů směřujících ke zdravému životnímu stylu.

Vzhledem k tomu, že velmi často jsme nuceni řešit velmi nepříjemné situace, při kterých si ne vždy musíme ihned vědět rady, je proto vhodné postupovat podle sestaveného krizového plánu (pedagogický sbor je s ním seznámen) a problém konzultovat. Může se stát, že ukvapené řešení, i když v dobré víře, situaci zhorší. A tomu chceme předejít.

Dalším dlouhodobým cílem zaměřeným na pedagogický sbor je práce s třídním kolektivem. V některých třídních kolektivech proběhla sociometrická šetření na třídní spolupráci a vztahy v těchto kolektivech. Jde především o 6. ročníky a třídy, ve kterých je velmi obtížná spolupráce z hlediska jejich integrace na 2. st., či se projeví kázeňský problém – šikana, záškoláctví, zhoršení prospěchu, nechť ke škole, nekázeň v hodinách a špatný postoj k vyučujícím. K těmto problematickým třídám je

pozván psycholog, primární preventista, výchovný poradce a vhodným způsobem vzniklé situace řeší s včasnou intervencí směrem k rodičům.

Rodič bude vždy informován o rizikovém chování dítěte a pozván k ústnímu jednání do školy.

V případě podezřelé absence bude vyzván, aby tuto absenci doložil.

Spoluúčast učitelů v rámci předmětů ŠVP a tematických plánů bude v příloze č. 1

c) cíle kladené na školního metodika prevence

- Příprava a zavádění MPP do povědomí pedagogů a rodičů, to vše konzultovat s vedením školy a pracovní skupinou a hledat pomoc u okresního MPP.
- Sledování projevů sociálně patologických, jevů a jejich řešení, dostupnost informací v této oblasti, seznamovat s materiály a pomůckami určenými k výuce. Úzká spolupráce s výchovným poradcem.
- Účast na poradách a školeních týkajících se prevence. V nemalé míře samostudium.
- ŠMP působí v době, kdy je potřeba. Nejsou k tomu vyčleněné konzultační hodiny.
- Spolupráce s rodiči v oblasti rizikového chování jejich dětí, sjednávání nápravy a hledání řešení vzniklých situací.

6. oblast primární prevence:

a) informační servis pro rodiče:

- Seznámení s preventivní strategií školy
- Seznámení s řádem školy
- Poskytnutí adresáře poskytovatelů služeb s ohledem na problematiku zvládnutí sociálně nežádoucího chování u dětí
- Kdykoli po předchozí domluvě řešit problémy, zodpovídat dotazy

b) aktivní formy spolupráce s rodiči

- Přímá účast rodičů na preventivní strategii školy
- Kvalitní práce třídních učitelů směrem k rodičům, jejich včasné informování

- Funkčnost poradenského systému školy – na koho se mohou obrátit v případě potřeby – ŠMP, výchovný poradce, školní psycholog, externí poradenská činnost zařízení k tomu určených
- Účast na třídních schůzkách
- Forma elektronické žákovské knížky
- Internetové stránky
- E-mail adresa s vedením školy a metodiky prevence
- Nástěnka s údaji k prevenci v mezipatří
- Schránka důvěry
- Osobní či telefonický kontakt s rodiči a včasné podchycení problémů a jeho citlivé řešení

c) pasivní formy spolupráce s rodiči

- Písemná sdělení rodičům prostřednictvím žákovských knížek – elektronickou formou
- Distribuce informačních letáků
- Informace uveřejňované na internetu – webových stránkách školy
- Generální souhlas s dotazníkovými šetřeními a užívání osobních údajů.
- Evaluační dotazník směřovaný ke škole a názoru na školu, výuku, profesionalitu učitelů atd.

7. pravidla pro řešení přestupků žáků proti školnímu řádu ZŠ Komenského

a) třídní učitel prošetří přestupek, navrhuje řešení

- informuje rodiče a svolává, ihned reaguje na vzniklou situaci
- informuje výchovné poradce, provedou zápis a dále se zajímá, jak probíhá plnění přijatých opatření

b) výchovný poradce na doporučení třídního učitele, na žádost rodičů

- ve spolupráci s třídním učitelem, psychologem, zainteresovanými pedagogy a žáky
- prošetří přestupek, včas a velmi rychle reaguje

- navrhuje řešení, provede zápis
- informuje rodiče vzhledem k závažnosti přestupku
- kontroluje přijatá opatření

c) metodik prevence na základě doporučení pedagogů

- ve spolupráci s třídním učitelem, výchovným poradcem, zainteresovanými v problémových situacích
- pedagogy a žáky prošetří přestupek
- navrhuje řešení, provede zápis
- informuje rodiče
- kontroluje přijatá opatření a konzultuje jejich další plnění

d) ředitel školy

- seznámí se s řešenými přestupky, s navrženými opatřeními
- svolává výchovnou komisi
- v případě potřeby žádá o pomoc odborníky – psychologa a PČR
- jedná s rodiči
- podle potřeby hlásí přestupek příslušným orgánům po dohodě s MPP a výchovným poradcem

e) výchovná komise

Výchovná komise se schází v době, kdy se řeší závažné kázeňské přestupky vůči školnímu řádu.

Zúčastňují se: ředitel školy, zástupce ředitele, výchovný poradce, zástupce rodičů ve školské radě, právník, primární preventiva, kurátor, třídní učitel a zákonný zástupce žáka. Vše je zdokumentováno a přijata opatření a stanoveno období na jejich nápravu.

- pozve rodiče k jednání
- projedná závažný či opakovaný přestupek žáka
- navrhne řešení
- provede zápis a dále ředitel školy s výchovným poradcem, MPP a tř, učitelem dohlíží nad dalším vývojem vzniklé situace a informuje rodiče

f) práce s dětmi se SPU

- individuální přístup a trpělivost dle tempa žáka
- zajistit potřebné pomůcky – speciální pracovní sešity, doplňovací cvičení
- pravidelně dbát na docházku integrovaného žáka
- umožnit vyšetření v PPP a včas řešit s výchovným poradcem
- dbát pokynů poradny -nové formy práce -věnovat pozornost žákům hendikepovaným a žákům s aktuálními problémy.
- spolupráce s rodiči, jejich informovanost
- mnoha žákům pomáhají ve výuce asistentky pedagoga

8. plán postupu v krizových situacích – pravidla

1. Nic neřešit ukvapeně a nejednat na vlastní pěst. Vždy mít promyšleno, s kým jednat a u koho hledat pomoc, zabezpečit si svědka
2. Předcházet konfliktním situacím a uvědomit si, co můžeme udělat a co je nezbytné udělat
3. Obrátit se na vedení školy a preventivní tým a na potřebné instituce.
4. Znat a orientovat se v příslušných metodických pokynech a zákonech a hledat v nich oporu pro svá rozhodování a tak spolupracovat s metodikem MPP.
5. Domluvit se na uvolnění informací, které zůstanou na půdě školy a které půjdou ven, tak aby byla zajištěna anonymita a spravedlnost našeho rozhodování.
6. Informovat rodiče vždy za přítomnosti někoho z vedení a tak si zajistit svědectví ve vzniklé situaci a provést záznam a s podpisy zúčastněných.

7. Znalost v oznamovacích povinnostech a vědět, kdy se obrátit na ostatní instituce a hledat u nich pomoc. Především jde o projevy šikany.

9. nejdůležitější kroky při zjištění jakékoli šikany

- Okamžitě zajistit bezpečí a ošetření oběti
- Oddělit viníka, či viníky, pokud jsou známi
- Vyslechnout individuálně s chladnou hlavou a bez emocí svědky, kteří byli v inkriminovanou dobu na místě.
- Oznámit vzniklou situaci rodičům a zjistit jejich postoj k záležitosti
- Vše pečlivě sepsat a za svědeckého dohledu výchovného poradce, primárního preventivy a vedení školy dokladovat vzniklou situaci

10. vážný úraz

- Řídit se zásadami první pomoci, udržet základní životní funkce
- Volat rychlou záchrannou službu či záchranný integrovaný systém - 112
- Se zraněným poslat jednoho pedagoga do nemocnice, který s ním bude až do doby než přijedou rodiče a bude je jako první informovat
- Kontaktovat rodiče a co nejklidněji je o situaci informovat

11. jak se nám daří plnit MPP?

- Zjišťovacími metodami efektivity programu budou rozhovory se žáky i s rodiči, pozorování, modelové situace, praktické každodenní soužití, výlety, veškeré školní aktivity.
- ankety zaměřené na konkrétní analyzování situace a zpětnovazebné dotazníky, zaměřené na
- zjištění, zda žák umí rozpoznat problém
- zjištění, zda žák umí definovat problém
- zjištění, zda žák ví, na koho se v případě problému obrátit
- zjištění, zda se umí žák bránit
- zjištění, zda umí říct žák svůj názor a jakou formou

- zjištění, zda si žák umí obhájit svůj názor a mít k němu patřičné argumenty „pro a proti“
- třídnické hodiny, které si zavádějí třídní učitelé pro potřeby řešení třídních problémů

Průběžně sledujeme podmínky, situaci a klima ve škole. Účinnost MPP je hodnocena průběžně během školního roku na pedagogických poradách a jednou ročně komplexně ve výroční zprávě, která je součástí výroční zprávy školy.

Zpětná vazba – vedení záznamů o jednorázových akcích během školního roku – zástupce ředitele, označení témat primární prevence vyučujícími v třídních knihách a následně evidence ŠMP.

Zpětnou vazbou je výsledek spolupráce s rodiči a jejich spokojenost s řešením problémů na škole.

Každý z učitelů vede rozhovory se žáky na téma proběhlých akcí a tak se nejefektivněji dozvídá, jak jsou tyto akce účinné.

Zájmové aktivity jsou programově nabízeny a zajišťovány především na prvním stupni, kde prevence se nám jeví jako velice účinná.

I. předpokládané akce na školní rok 2023/2024

1. pokračuje akce „ Velký kamarád“ - 1x za 2 měsíce se děti scházejí na společných akcích.
2. projektové dny 1. st., výtvarné soutěže 2. st.
3. Evropský den jazyků
4. divadelní představení v rámci nabídky děčínského divadla a kina, tematicky v rámci učebních osnov v jednotlivých ročnících, některá divadla již tradičně navštěvují děti ve škole.
5. zájmové kroužky především na prvním stupni
6. prezentace Střední školy řemesel a služeb – volba povolání – 1. pol. škol. roku
7. exkurze – Libverda, Děčínské muzeum, návštěva ZOO, teplárna, veškeré akce probíhají opakovaně a průběžně

8. sportovní soutěže probíhají ve volejbale, přehazované, kopané, florbalu, atletice, stolním tenise, gymnastice, plavání
9. Mikuláš v rámci akce Kamarád
10. olympiády matematika, český jazyk, dějepis, Ústecký skřivánek, biologická, německý a anglický jazyk, zeměpis, Pythagoriáda, recitační soutěž...
11. IPS a burza práce – 8. a 6. roč. plán na motivační přednášky podle náplně a lektorského zajištění
12. Pohádkový les – konec školního roku - květen
13. Projekt – finanční gramotnost
14. Den mimořádných událostí – zásady ochrany zdraví na konci školního roku
15. školní výlety – konec škol. roku – květen, červen
16. lyžařský kurz pro žáky 7. a 8. tříd, doplněné o žáky z vyšších ročníků – únor – březen
17. účast na akci – Jeden svět na školách
18. Zapojení školy do projektu Šablony pro ZŠ, kde se učitelé věnují dětem nad rámec výuky – doučování
19. Cyklovýlet pro šesté ročníky
20. Realizace projektu v rámci dotační výzvy Ústeckého kraje s MPedu z.s.

Další aktivity jsou průběžně doplňovány na základě nabídky lektorských a kulturních institucí.

Jsou pečlivě vybírány s ohledem na věk dětí.

II. další aktivity přispívající k informovanosti žáků:

1. Schránka důvěry – umístěna ve vchodové části, k ní má přístup výchovný poradce a MPP, je zde možno dávat anonymní stížnosti, podněty k šetření a tím tak řešit problémy žáků. Odpovědi budou zveřejněny na nástěnce v mezipatře, a nebo pokud bude znám účastník a vyhledá pomoc přes schránku důvěry, bude toto řešeno s ním osobně.

III. součástí ŠPP je další vzdělávání pracovníků:

- Pravidelné schůzky s okresním metodikem prevence – metodici MPP – Mgr. Kuřeš
- Nadstavbové studium pro MPP – RELIÉF – Ústí nad Labem – metodici MPP
(Studium k výkonu specializovaných činností – prevence sociálně patologických jevů)
vyhláška č. 317/2005 Sb. § 9 c) Mgr. Grosová, Mgr. Zoubková, již dokončeno
- Absolvování školení Dr. Brauna a jeho sociometrických dotazníků – Mgr. Ramešová, Mgr. Zoubková, Mgr. Grosová - dokončeno
- Posilování právního povědomí díky přednášce Mgr. M. Veselé, která byla přijata s velkým úspěchem.
- Lektorské zajištění Dr. Brauna, které je financováno z projektu Ústeckého kraje v rámci prevence rizikového chování. Jde o přednášku na téma – **Management školní třídy**
- Pravidelně odebíráme časopis Prevence, kde jsou pedagogové seznamováni s postoji odborné veřejnosti k daným problémům a mají možnost se seznamovat s legislativní stránkou.
- Ve školním roce 2013/14 byla iniciována schůzka p. Trypesové – PČR k setkání s rodiči ohledně nebezpečí internetu, kyberšikany a dalších nebezpečných jevů v této oblasti. Toto setkání bylo přijato s velkým úspěchem
- Průběžná školení v oblasti inkluzivního vzdělávání všech pedagogických pracovníků.
- Seminář Mgr. Veselé, který se konal pro všechny pedagogické pracovníky.

Příloha č. 1 -Témata v jednotlivých tematických plánech, která se váží k primární prevenci.

Jde o témata, která se týkají primární prevence patologických jevů a jsou v souladu se Školním vzdělávacím programem.

Všichni učitelé zapisují pod zkratkou PP do třídní knihy a tak zaznamenávají témata, která se k primární prevenci váží.

Anglický jazyk – zdravý životní styl, popularita a štěstí, společná práce

Český jazyk – sloh – líčení, úvaha, subjektivně zbarvený popis, charakteristika, vypravování, úvaha, diskuse, dopis, životopis, popis postavy

Český jazyk – mluvnice – rozvrstvení jazyků

Český jazyk – literatura – Žij pravdu, v cizí zemi, O sobě navzájem, O našich dětech, Můj domov a svět, Anarchisté, Mezi lidmi, Můj domov, Národ sobě, Ve škole, doma, mezi kamarády, Sen – láska, smrt, Válečná literatura

Výchova k občanství – život mezi lidmi, Jiné sociální skupiny, člověk a kultura, víra a náboženství, slušnost a chování, ochrana životního prostředí, svět kolem nás, ochrana obyvatel za mimořádných událostí, lidská práva, svoboda a autorita, občan a právo, rodina a zákony, životní perspektivy, poznání sama sebe, jak se znám, představitost, vnímavost, řešení problémů, asertivita, náročné životní situace, tělesné a duševní zdraví, právo a morálka, Listina práv a svobod, člověk v rytmu času, rodina – místo návratů, první pomoc, - domov, životní prostředí

Výchova ke zdraví – rodina a domov, komunikace v rodině, klíče ke zdraví, postižení mezi námi, zdravá výživa, poruchy výživy, zneužívání návykových látek, osobní bezpečí, sexuální výchova – sexuální zneužívání, život v rodině a mimo ni, rozvrácené osobnosti, péče o zdraví, režim dne, vliv rodiny na rozvoj dítěte, kamarádství – láska, přátelství, rozvoj osobnosti, volný čas, civilizační choroby, nácvik odmítání

Zeměpis – krajina a životní prostředí, svět a ekologické problémy, ochrana životního prostředí, znečišťování atmosféry, naši sousedé, životní prostředí, člověk a krajina

Přírodopis – pohlavní soustava, pohlavní choroby, základy ekologie a ochrana životního prostředí, chemie a společnost, člověk a příroda

Informační a komunikační technologie – Vyhledávání informací a komunikace, internet, ICQ, tvorba webových stránek,

Výtvarná výchova – ahoj prázdniny, vánoční přání, zážitek, pocit, sen, témat. práce k Vánocům, životní prostředí v Děčíně, jak trávím volný čas, tematické práce k Velikonocům, smyslové vnímání, postava v krajině, přání ke dni matek, naše třída na pustém ostrově, svět pod deštníkem, pohlednice z cest, hlava plná informací – dobro a zlo, plakát k ochraně přírody, reklama a její vliv,

Hudební výchova – funkce hudby, nejstarší nástroje, koledy, výroby Panovy flétny, spojení hudby a literatury, moderní směry ve vážné hudbě, čeští autoři, hudební festivaly, akce v našem okolí

Pracovní činnosti – sebepoznání, zájmy a cíle žáka, práva a povinnosti zaměstnanců, hledání povolání, která se pro mě hodí, komunikace, potřeba celoživotního vzdělávání

Výroba vlastního výrobku

Chemie – příklady nebezpečných látek podle zákonů a vyhlášek, periodická soustava prvků

Tělesná výchova – bezpečnost cvičení, kondiční cvičení, rytmická gymnastika, cvičení v přírodě

Příloha č. 2 - Soupis literatury, DVD, VHS, která se váže k problematice popisované v MPP

(Veškeré materiály jsou umístěny v kabinetě OV, RV a jsou všem pedagogům přístupné)

a) Literatura

Skupinové hry pro život – PORTÁL

Klíčové kompetence a jejich rozvíjení – H. Belz, M. Siegrist

Co dělat – kapesní průvodce

Psychohry – E. Bakalář

Bolest šikanování – M. Kolář

Nenič své chytré tělo – Raznerová, King

AIDS – fakta – naděje – Nadace pro život

b) DVD

Mezi stěny , Jakub, Sami, Mezi nimi, Na hraně – D.Vigner

Šťěstí přeje připraveným – min. vnitra

Seznam se bezpečně – seznam.cz

Jeden svět na školách – dokumentární film o drogách

Dětská práce

Příloha č. 3 - Některá spojení na krizová centra a linky pomoci

Bílý kruh bezpečí	http://www.bkb.cz/
Česká asociace streetworku	streetwork.misto.cz
Institut pro kriminologii a sociální prevenci	portal.justice.cz/justice/iksp.nsf
Městské centrum sociálních služeb a prevence	www.cesop.cz
Ministerstvo práce a soc. věcí	www.mpsv.cz
Ministerstvo spravedlnosti	www.justice.cz
Ministerstvo školství	www.msmt.cz
Ministerstvo vnitra	www.mvcr.cz
Občanské sdružení proti šikaně	http://sweb.cz/sikana.os/
Odborný slovník	www.cmbi.cvut.cz/slovník
Prev-Centrum-prevence a poradenství pro děti, mládež a rodiny v oblasti sociálně patologických jevů	www.prevcentrum.cz www.chebsko.cz/prevcentrum prevcentum.cheb@quick.cz
Prevence kriminality	www.mvcr.cz/prevence
První český zdravotní portál-závislosti, kontakty, slovníček	www.mednet.cz
Statistické přehledy MV	www.mvcr.cz/statistiky
Dětská práva	www.detskaprava.cz
	www.volny.cz/metodik
	www.sikana.cz
	www.ucitelskenoviny.cz
	www.czech-tv.cz
	www.unhcr.cz
	www.zivot-bez-zavislosti.cz
	budinskam@msmt.cz
	www.icn.cz
	www.neziskovky.cz
	www.odrogach.cz
	www.teenchallenge.cz
	www.tonda-obal.cz
K-centrum Děčín	www.cssdecin.cz 412 531 415
Tel. linka k šikaně	286 881 059

Tato čísla a e-mail adresy jsou stále dle potřeby doplňovány a probírány a připomínány v tematických okruzích jednotlivých předmětů.

Příloha č.4 - Program proti šikanování ve škole.

Tento program slouží ve školním roce 2023/2024 jako příloha k Školnímu preventivnímu programu.

Je nutné vymezit pojem šikanování.

Šikanování je jakékoli chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit.

Ve své podstatě jde o přímou a nepřímou podobu šikany.

Ředitel školy je odpovědný v souladu s ustanovením §29 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon. Škola je povinná zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu školního roku a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikových sociálně patologických jevů.

Pedagogický pracovník je odpovědný podle zákona č. 140/1961 Sb., bude – li znám případ šikanování a pedagogický pracovník nepřijme v tomto ohledu žádná opatření, vystavuje se riziku postihu pro neoznámení.

Prevence proti šikanování

Základem prevence šikanování a násilí ve škole je Školní vzdělávací program, který podporuje pozitivní vzájemné vztahy mezi žáky – žáky a učiteli a usiluje o vytváření bezpečného prostředí školy.

Dále je to informovanost pedagogických pracovníků, rodičů a žáků o problematice šikanování. Rodiče jsou s touto problematikou a riziky seznamováni formou třídních schůzek. Je dáno místo pro diskuzi, dotazy a připomínky v této oblasti.

Ochrana před sociálně patologickými jevy

Všichni pedagogičtí pracovníci, pak ŠMP, průběžně sledují konkrétní podmínky a situaci ve škole z hlediska výskytu sociálně patologických jevů, uplatňují různé formy a metody umožňující včasné zachycení ohrožených žáků. Školní metodik prevence zajišťuje spolupráci s rodiči v oblasti prevence, informuje o preventivním programu školy. Školní metodik prevence spolupracuje na základě pověření ředitele školy s dalšími institucemi na soc. práv. ochranu dětí a mládeže.

Projevy šikanování mezi žáky – násilí, omezování osobní svobody, ponižování apod., kterých by se dopouštěli jednotliví žáci nebo skupiny žáků vůči jiným žákům nebo

skupinám jsou v prostorách školy a při školních akcích přísně zakázány a jsou považovány za hrubý přestupek proti řádu školy. Ředitel školy je povinen vždy o tomto jednání informovat zákonné zástupce.

Pedagogičtí pracovníci dbají, aby etická a právní výchova, výchova ke zdravému životnímu stylu a preventivní výchova byla vyučována v souladu se ŠVP.

Pedagogičtí pracovníci jsou povinni v souladu s pracovním řádem vykonávat kvalitní dohled nad žáky o přestávkách, před začátkem vyučování, po jeho skončení i během osobního volna žáků, a to hlavně v prostorách, kde by k sociálně patologickým jevům mohlo docházet.

Spolupráce se specializovanými institucemi

Při předcházení případů šikany a její řešení spolupracovat s institucemi:

- Střediska výchovné péče – ETOP Děčín dle potřeby
- V resortu zdravotnictví – s pediatry a odbornými lékaři v době podezření na záškoláctví, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie
- Orgán sociální právní ochrany dítěte – p. Mazáčková
- Problémové chování žáků a spolupráce s rodiči je vedena na úrovni pracovníků OSPOD – kurátorů, kteří se na řešení vzniklých situací podílejí.

Školní metodik prevence informuje o krizové telefonní lince k šikaně pro učitele, žáky a jejich rodiče.

Krizová tel. linka k šikaně pro učitele a jejich rodiče:

<http://www.msmt.cz/ministerstvo/krizova-telefonni-linka-k-sikane-pro-ucitele-zaky-a-jejich>

Krizová telefonní linka k šikaně pro učitele, žáky a jejich rodiče: **286 881 059**

Je v provozu od pátku **16. 1. 2009**

(Perspektivně bude uvedené číslo nahrazeno jiným, jednodušším.)

Krizová telefonní linka je vyvěšena na informačním panelu pro žáky. Je dobře viditelný a všem žákům dostupný. Rovněž je krizová linka vyvěšena na centrální nástěnce ve sborovně, která je taktéž přístupna všem pedagogům.

ŠPP je dostupný všem pedagogům ve sborovně 2.st.

Krizový plán a postupy řešení šikanování

Vyšetřování šikany, která je zjevná a podložená, či na ni bylo upozorněno ze strany žáka nebo učitele, či zákonných zástupců.

Pro vyšetřování počáteční šikany standardní formou:

1. rozhovor s dětmi, které na šikanu upozornili a s oběťmi.
2. nalezení vhodných svědků a jejich přiměřenou ochranu.
3. konfrontační a individuální rozhovory se svědky. Vyvarovat se konfrontace obětí a agresorů.
4. zajištění ochrany obětem.
5. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.
6. zajištění dostatku důkazů.
7. v každém případě o všem informovat zákonné zástupce a toto s nimi projednat a spolupracovat na nápravě. Ve všech případech zajistit individuální řešení jednotlivých případů se třídními učiteli, ŠMP, výchovného poradce a vedení školy.

Dojde – li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění):

Policie ČR.

Orgán sociálně právní ochrany dítěte.

Právní východiska

- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, Č.j.: 24 246/2008-6
- Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních Č.j.:20 006/2007-51, byl pozastaven a tak jsou pro nás závazná platná legislativa a doporučení MŠMT.

Vypracoval školní metodik prevence pro 2.st.ZŠ:

Mgr. Hana Zoubková

Hodnocení ŠPP:

Ve školním roce 2022-2023 byly naplněny cíle , které jsme si stanovili.

Podařilo se nám prosadit projekt v rámci dotačního programu primární prevence Ústeckého kraje a získat prostředky pro uskutečnění přednášek v rámci zdravého životního stylu jak pro první, tak pro druhý stupeň. Jde o spolupráci a lektorským zajištěním s MPedu z.s.

Jednalo se o témata jako dospívání – pohlavní choroby, internetová rizika, návykové látky,sebereflexe...